

Sinteza intervjuja

Co-funded by the
European Union

Financirano od Evropske unije. Međutim, izraženi stavovi i mišljenja pripadaju isključivo autoru(ima) i ne odražavaju nužno stavove Evropske unije ili Izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Evropska unija ni EACEA ne mogu biti smatrani odgovornima za njih.

1 - Uvod

Ovaj dokument predstavlja konsolidirane rezultate intervjua koje su proveli partneri projekta Text it Easy u sklopu WP2 – Aktivnost A3.

Cilj ove aktivnosti bio je prikupiti kvalitativne uvide od stručnjaka, znanstvenika i polaznika s područja obrazovanja odraslih, komunikacije, pristupačnosti i pismenosti kako bi se bolje razumjelo:

- njihovo znanje jednostavnog jezika i jasne komunikacije
- njihove trenutne prakse i izazove
- njihove potrebe za obukom i podrškom
- njihove percepcije publika koje se suočavaju s poteškoćama u čitanju ili razumijevanju

Rezultati će usmjeriti razvoj kurikuluma i resursa za obuku unutar projekta, s ciljem poboljšanja jasne komunikacije u obrazovanju odraslih i profesionalnim kontekstima.

2 - Metodologija

2.1. Opći ciljevi

Svaki je partner bio zamoljen da provede najmanje tri kvalitativna intervjua s ključnim dionicima relevantnima za teme jednostavnog jezika, komunikacije, učenja odraslih, pristupačnosti ili stvaranja sadržaja.

Intervjui su imali za cilj prikupiti:

- razina svijesti o standardima jednostavnog jezika i lakoćitljivosti
- praksa u stvarnom životu u profesionalnim i obrazovnim okruženjima
- potrebe, prepreke i očekivanja vezana uz jasnu komunikaciju
- percepcije ciljanih skupina koje imaju poteškoća s čitanjem i razumijevanjem

2.2. Profili ispitanika

Partneri su potaknuti da raznolike intervjuirane osobe. U sklopu konzorcija konzultirane su sljedeće kategorije dionika:

Izravni dionici

1. Organizacije za osposobljavanje koje nude tečajeve o jednostavnom jeziku
2. Treneri i polaznici koji su pohađali te tečajeve
3. Frilenseri ili tvrtke koje pružaju usluge transkripcije jednostavnim jezikom ili u čitkom formatu

Neizravni dionici

4. Udruga koja podržava osobe s poteškoćama u čitanju i pisanju
5. Odrasli s poteškoćama u čitanju i pisanju
6. Nastavnici i edukatori nastavnika (opće obrazovanje ili specijalno obrazovanje)
7. Profesori komunikologije
8. Slobodnjaci i tvrtke koje nude usluge komunikacije, marketinga i pisanja tekstova
9. Zaposlenici velikih tvrtki koji se bave pisanom komunikacijom, odnosima s klijentima ili dokumentacijom usluga
10. Osoblje javne uprave
11. Web dizajneri i kreatori inkluzivnog sadržaja

Ta raznolikost profila omogućila je bogatu i međusektorsku perspektivu na potrebe i prakse jasnog jezika.

2.3. Prikupljanje podataka

Svi partnerima je dostavljen polustrukturirani vodič za intervju. Pitanja su prilagođena ovisno o profilu ispitanika. Intervjui su transkribirani na engleskom jeziku i dostavljeni kao pojedinačne datoteke.

2.4. Provedeni intervjui

Ukupno je provedeno **39 intervjua**:

- **Rumunjska:** 6 intervjua (nastavnici, nastavnici posebnog odgoja, članovi udruge, web dizajner)
- **Francuska:** 4 intervjua (treneri i voditelji obuke za odrasle)
- **Sjeverna Makedonija:** 10 intervjua (nastavnici u strukovnom obrazovanju)
- **Hrvatska:** 8 učitelja specijalne pedagogije + 8 odraslih polaznika
- **Belgija:** 3 stručnjaka koji rade na stvaranju inkluzivnog sadržaja

3. Vodič za intervju

Opće informacije

- Ime, e-pošta, organizacija, pozicija
- Dob, nacionalnost

1. Obujam pisanja i kontekst

1.a. Koliko stranica teksta pišete dnevno (u ekvivalentu Arial 12)?

1.b. Koje su vaše glavne vrste komunikacije (e-pošta, izvještaji, smjernice...)?

1.c. Koristite li unaprijed napisane predloške?

2. Razumljivost

2.a. Jesu li vaši tekstovi lako razumljivi vašoj ciljnoj publici?

2.b. Jesu li lako razumljivi svima?

3. Pažnja na složenost

1. Obraćate li pažnju na duljinu rečenica, sintaksu i težinu vokabulara?

4. Publika s poteškoćama u čitanju

- 4.a. Koliki postotak ljudi, po vašem mišljenju, ima poteškoća s pisanim tekstovima?
- 4.b. Koje bi skupine mogle imati poteškoća?
- 4.c. Je li ovo važan društveni problem?
- 4.d. Trebate li to uzeti u obzir u svom radu?
- 4.e. Koje su prepreke (vrijeme, organizacija, vještine...)?

5. Jednostavan jezik

- 5.a. Jeste li čuli za Easy-to-Read / FALC?
- 5.b. Jeste li čuli za jednostavan jezik?
- 5.c. Znate li razliku?
- 5.d. Što podrazumijete pod Pojednostavljenim jezikom?
- 5.e. Znate li neka pravila?
- 5.f. Jeste li nudili/primili obuku o jednostavnom jeziku?
- 5.g. Je li učinkovito? Ima li kakvih povratnih informacija?
- 5.h. Je li učinkovito samo u određenim situacijama?
- 5.i. Želite li ga bolje savladati?
- 5.j. Trebate li obuku ili je dovoljna pažnja?
- 5.k. Hoće li se jednostavan jezik proširiti?
- 5.l. Trebalo bi li ga generalizirati?
- 5.m. Trebaju li javne institucije ili tvrtke biti obvezne koristiti je?
- 5.n. Imate li kritike ili prijedloge?

4. Glavni nalazi

4.1. Znanje i svijest o jednostavnom jeziku

U svim zemljama većina sudionika imala je određenu razinu svijesti o potrebi jasne i pristupačne komunikacije. Međutim:

- Jednostavan jezik nije široko poznat kao standard.
- "Easy-to-Read / FALC" je bolje poznat, osobito među učiteljima i udrugama.
- Mnogi brkaju jednostavan jezik s FALC-om.
- Nekoliko stručnjaka vjeruje da "intuitivno" znaju je li tekst jasan — otkrivajući subjektivan pristup.

4.2. Razumijevanje ciljnih skupina

Većina ispitanika mogla je prepoznati skupine koje bi mogle imati poteškoća s pisanom komunikacijom:

- osobe s niskom pismenosti
- odrasle osobe koje se vraćaju obrazovanju
- osobe s kognitivnim ili učenjima teškoćama
- migranti i alofonski učenici
- mladi odrasli u strukovnom ili tehničkom obrazovanju

Međutim:

- procijenjeni udio osoba s poteškoćama u čitanju često je bio vrlo nizak i podcijenjen.
- samo su specijalizirani nastavnici i udruge pružali realne procjene.

4.3. Trenutne prakse

Intervjui ističu da:

- Jasno pisanje se često koristi samo kada se obraćate određenoj publici.
- Mnoge organizacije izrađuju dvije verzije istog dokumenta:
 - "originalnu" verziju (složena)
 - "prilagođenu" verziju (pojednostavljenu)
- Jednostavan jezik se uglavnom koristi za:
 - interni i eksterni e-mailovi
 - informacije za korisnike
 - obrazovna komunikacija
 - sadržaj web-stranice

Vrlo malo organizacija izvorno izrađuje dokumente jednostavnim jezikom, što povećava opterećenje i smanjuje dosljednost.

4.4. Prepreke i izazovi

Istražavani su identificirali nekoliko prepreka:

1. Nedostatak obuke i nedostatak stručnjaka
2. Nedostatak standardizacije → pravila se različito tumače
3. Subjektivnost → nema načina za provjeru čitljivosti
4. Vremenska ograničenja
5. Teškoće u uvjeravanju poslodavaca ili kolega
6. Niska organizacijska svijest ili prioritizacija

Često se spominjao nedostatak službenog, priznatog standarda.

4.5. Identificirane potrebe

Dionici su izrazili potrebu za:

- jednostavan i standardiziran vodič za jednostavan jezik, s jasnim pravilima i primjerima
- primjeri prije i poslije te predlošci
- rječnik sinonima ili popis riječi
- praktični moduli obuke usmjereni na stvarne dokumente
- alat za analizu čitljivosti s objektivnim bodovanjem
- skup komunikacijskih alata za zagovaranje jednostavnog jezika unutar organizacije
- pristupačni nastavni materijali za odrasle polaznike

Ove potrebe su u potpunosti usklađene s ciljevima Text it Easy.

4.6. Učinkovitost i percepcije

Među ispitanicima koji su koristili jednostavan jezik ili čitljiv tekst:

- Većina je prijavila pozitivne učinke (bolje razumijevanje, manje pogrešaka, manje stresa za polaznike).
- Neki su istaknuli da PL najbolje funkcionira za informativne dokumente, upute, e-poruke i pedagošku potporu.
- **Česta zabrinutost: "Upotreba jednostavnog jezika nekima može zvučati previše pojednostavljeno u nekim profesionalnim kontekstima."**
- To odražava potrebu za podizanjem svijesti i profesionalnim primjerima prilagođenima svakom sektoru.

4.7. Razlike među zemljama

Analiza je također otkrila razlike:

- Zemlje u kojima se govori francuski obično su upoznatije s raspravama o jednostavnom jeziku.
- Balkanijske zemlje izrazile su snažniju potrebu za praktičnim alatima, primjerima i obukom.
- Nastavnici posebnog odgoja općenito su pokazali veću svjesnost o poteškoćama u čitanju.

5 - Zaključak

Intervjui provedeni među partnerima pokazuju jasnu i zajedničku potrebu za poboljšanjem jasne komunikacije u obrazovanju odraslih i profesionalnim okruženjima.

Ključne poruke:

1. Jednostavan jezik je nedovoljno poznat i nedostaje mu standardizacija.
2. Lako čitljiv je bolje prepoznat, ali i dalje nedovoljno korišten.
3. Pisanje se često prilagođava naknadno, a ne osmišljava od samog početka.
4. Stručnjaci podcjenjuju razmjere poteškoća u čitanju kod odraslog stanovništva.
5. Postoji snažna potražnja za:
 - standardna pravila
 - praktičnih alata
 - obuka
 - objektivne metode evaluacije
6. Stvaranje europskog okvira za obuku i zajedničkih resursa je potrebno i podržano od strane dionika.
7. Potencijalni službeni sustav oznaka ili priznanja mogao bi olakšati usvajanje na institucionalnoj razini.

Ovi nalazi potvrđuju relevantnost i nužnost projekta Text it Easy i koristit će se za informiranje o dizajnu modula za obuku, digitalnih alata i resursa razvijenih u WP3 i WP4.

